

Список використаних джерел

1. Свірський Ю.В. Вектори застосування імітаційного моделювання в управлінні бізнес-процесами. *Економіка та суспільство*. 2024. № 61. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3789>
2. Шматковська Т., Дзямулич М., Стащук О. Особливості моделювання бізнес-процесів в умовах формування цифрової економіки. *Економіка та суспільство*. 2021. № 26. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-66>.
3. Яценко В.В. Діджиталізація – сучасний фактор розвитку бізнес-процесів. *Ефективна економіка*. 2022. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10042>

ПРЯМИЙ ТА ЗВОРОТНІЙ ВПЛИВ ІННОВАЦІЙ НА ЩАСТЯ

Д.О. Седляр, к. е. н., доцент кафедри економічної теорії
Національний університет «Києво-Могилянська академія», м. Київ

М.О. Седляр, к. е. н.
ліцей «Наукова зміна», м. Київ

Останні десятиліття спостерігається зростаючий інтерес до вивчення щастя та його детермінант. Економіка щастя стала окремим науковим напрямом дослідження, який вивчає взаємозв'язок між економічними показниками та суб'єктивним благополуччям людей [7; 8]. Зокрема, спостерігається зростаючий інтерес до дослідження щастя та його взаємозв'язку з різними соціально-економічними факторами. Також науковці активно досліджують вплив інновацій на підвищення рівня щастя в суспільстві, а також здатність щасливих людей до генерування більшої кількості інновацій.

Інновації в першу чергу розглядаються як драйвер економічного зростання та підвищення добробуту (на що ще вказують дослідження, починаючи з праць Й. Шумпетера) [9]. Відповідно, більшість досліджень цього напрямку підтверджують позитивний вплив інновацій на економічне зростання. Це, в свою чергу, призводить до підвищення рівня життя, покращення доступу до товарів та послуг, що позитивно впливає на загальне щастя населення.

Інновації здатні також впливати на щастя через його безпосередній взаємозв'язок із якістю життя. Зокрема, інновації сприяють розробці нових продуктів та послуг, які покращують якість життя людей. Наприклад, розвиток технологій в охороні здоров'я, освіті, транспорті та інших сферах суттєво підвищує рівень задоволеності життям.

Разом з тим, інновації можуть спричиняти соціальні зміни (наприклад, зміна цінностей, поява нових соціальних норм та інститутів тощо), які можуть як позитивно, так і негативно впливати на суспільний добробут та щастя (див. табл. 1).

Таблиця 1. Позитивні та негативні наслідки впливу інновацій на щастя через соціальні зміни [1-4]

Аспект	Позитивні наслідки	Негативні наслідки
Якість життя	Покращення здоров'я, збільшення тривалості життя, підвищення комфорту	Стрес, вигорання, погіршення фізичного здоров'я через сидячий спосіб життя (пов'язаний з використанням гаджетів)
Соціальні взаємодії	Зміцнення соціальних зв'язків, розширення соціальних кіл	Соціальна ізоляція, відчуття самотності, залежність від віртуального спілкування
Можливості самореалізації	Розширення доступу до освіти, нові можливості для розвитку та кар'єри	Перевантаженість інформацією, постійні зміни, що вимагають постійного навчання
Доступ до інформації	Розширення світогляду, можливість приймати обгрунтовані рішення	Дезінформація, маніпуляція свідомістю, залежність від цифрових технологій
Економіка та суспільство	Створення нових робочих місць, економічне зростання	Нерівність, безробіття через автоматизацію, екологічні проблеми

Деякі дослідження показують, що щасливі люди більш креативні, відкриті до нового досвіду та більш схильні до ризику, що є важливими якостями для інноваційної діяльності [6]. Ця теорія доповнюється тим, що в ній щастя розглядається крізь призму соціального капіталу, тому що воно пов'язане з високим рівнем довіри, соціальної згуртованості та співпраці. І це, в свою чергу, створює сприятливе середовище для інновацій, оскільки сприяє обміну знаннями, ідеями та ресурсами [3; 6].

Отже, систематизуємо та відобразимо на рис. 1., як інновації здатні впливати на щастя.

Рис. 1. Вплив інновації на рівень щастя в суспільстві

Відобразимо тепер зворотній взаємозв'язок, зокрема, як рівень щастя здатне впливати на інновації (див. рис. 2).

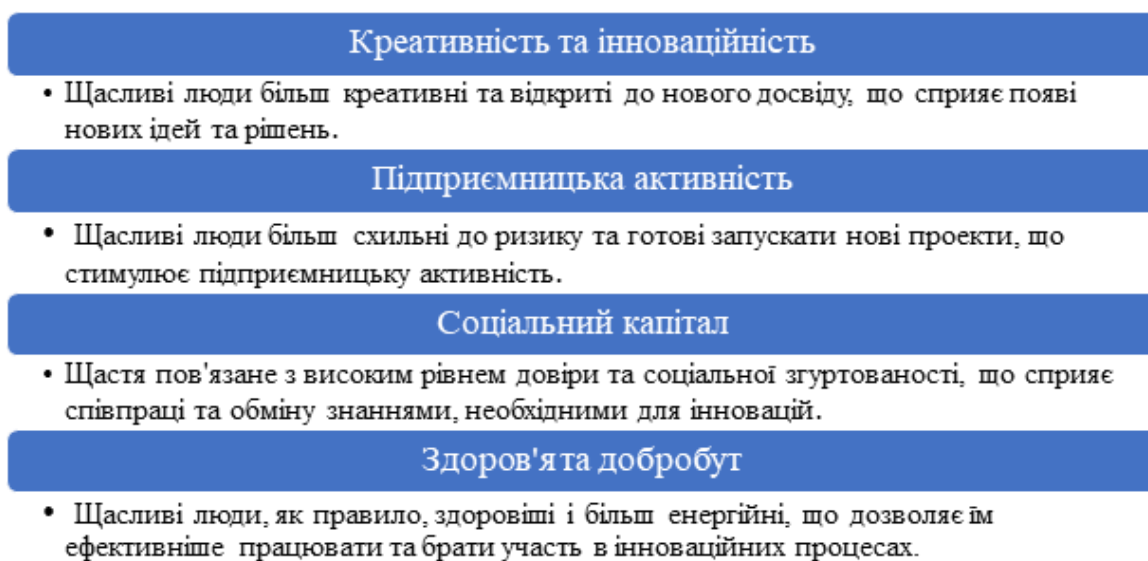

Рис. 2. Вплив щастя на інновації та інноваційну активність в суспільстві

Отже, ми побачили, що взаємозв'язок між інноваціями та щастям є складним і багатогранним. З одного боку, інновації можуть сприяти економічному зростанню, підвищенню якості життя та соціальним змінам, що позитивно впливає на щастя. З іншого боку, щасливі люди більш схильні до інноваційної діяльності, що сприяє розвитку суспільства.

Список використаних джерел

1. Bruno S. Frey Happiness: A Revolution in Economics DOI: <https://doi.org/10.7551/mitpress/9780262062770.001.0001>
2. Diener E Ed. New findings and future directions for subjective well-being research. *Am Psychol.* 2012. Vol. 67 (8). - P. 590–597. URL: <https://doi.org/10.1037/a0029541>.
3. Diener Ed, Pressman S.D., J. Hunter, Delgado-Chase D.. If, Why, and When Subjective Well-Being Influences Health, and Future Needed Research URL: <https://doi.org/10.1111/aphw.12090>
4. Layard R. Happiness: Lessons From A New Science. *Foreign Affairs.* 2005. Vol. 84(6). URL: DOI: <https://doi.org/10.2307/20031793>
5. Popescu A., Mourao P. Exploring the nexus between national innovation performance and happiness. *Humanities and Social Sciences Communications.* 2024. Vol. 11(1). URL: DOI: <https://doi.org/10.1057/s41599-024-03491-7>.
6. Usai A, Orlando B, Mazzoleni A (2020) Happiness as a driver of entrepreneurial initiative and innovation capital. *J Intellect Cap* Vol. 21 (6). - P. 1229–1255. URL: <https://doi.org/10.1108/JIC-11-2019-0250>.
7. Седляр Д.О., Седляр М.О. Економіка щастя як новий орієнтир державної стратегії. *Інтеграція науки та практики управління в умовах соціокультурних трансформацій: зб. матеріалів II Міжнар. наук.-практич. конф. (25 квітня 2024 року, м. Полтава).* м. Полтава : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2024. С. 647-651. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/45232/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82%20%D0%86%D0%86%20%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97%202024.pdf#page=647>
8. Седляр Д.О., Седляр М.О. Парадокс Естерліна як новий принцип державного стратегічного планування. *Економіка та суспільство.* 2024. Вип. 64. URL: DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-150>.
9. Шумпетер Й. Теорія економічного розвитку: Дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу / Пер. з англ. В. Старка. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2011. - 242 с.